

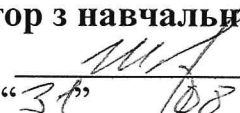
**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»**

Факультет суспільних і прикладних наук

Кафедра дизайну

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчально-методичної роботи

 Ярослав ШТАНЬКО
“31” _____ 2026 р.

ІСТОРІЯ ДИЗАЙНУ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань:	02 Культура і мистецтво
Спеціальність:	022 Дизайн
Освітньо-професійна (наукова) програма:	«Графічний дизайн»
Освітній рівень:	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни:	обов’язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання:	українська
Семестр викладання:	V

РОЗРОБНИК:

кандидат мистецтвознавства, доцент,
завідувач кафедри дизайну

Ірина МАТОЛІЧ

ЗАТВЕРДЖЕНО:

на засіданні кафедри дизайну
протокол № 1 від 28.08.2026 р.
Завідувач кафедри

Ірина МАТОЛІЧ

УЗГОДЖЕНО:

Гарант ОПІ

Наталія ГІЛЯЗОВА

СХВАЛЕНО:

на засіданні Науково-методичної ради, протокол № __1__ від _31.08.2026 р.

е-mail	iryna.matolich@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	<u>кафедра дизайну</u>
Посилання на сайт	<u>Ірина Матоліч</u>
Сторінка курсу в СДО	<u>Історія дизайну</u>

ВСТУП

Анотація навчальної дисципліни «Історія дизайну»

Дисципліна «Історія дизайну» належить до обов'язкових компонентів освітньої програми «Графічний дизайн». Її вивчення передбачає лекційні та семінарські заняття, а також самостійну роботу студентів.

Історія дизайну охоплює вивчення передумов виникнення, становлення та розвитку дизайну, його основних напрямів, шкіл, концепцій і стильових тенденцій у взаємозв'язку з художніми, соціокультурними, технологічними та виробничими процесами. Дизайн розглядається як сфера проєктної діяльності, спрямована на формування предметного та візуального середовища відповідно до функціональних, естетичних, технологічних і комунікативних потреб людини.

Навчальна дисципліна «Історія дизайну» забезпечує формування фундаментальних знань, необхідних для професійної підготовки майбутніх дизайнерів. Вивчення курсу ґрунтується на знаннях, набутих студентами під час опанування дисципліни «Історія мистецтв», та сприяє розумінню історичних передумов формування сучасної проєктної культури. Особлива увага приділяється основним етапам розвитку дизайну, провідним школам і напрямам, творчості визначних дизайнерів, а також особливостям становлення і розвитку дизайну в Україні.

Навчальна дисципліна спрямована на формування професійного світогляду майбутнього дизайнера, здатності аналізувати історичний досвід і використовувати його у сучасній проєктній діяльності. Набуті знання створюють підґрунтя для осмисленого застосування історичних аналогів, стильових закономірностей і досягнень українського та світового дизайну у професійній практиці.

Мета навчальної дисципліни – формування у студентів системного уявлення про історію становлення та розвитку дизайну, його місце в системі художньо-проєктних, виробничих і соціокультурних практик, а також набуття знань, необхідних для аналізу історичних процесів і явищ дизайну та їх використання у професійній діяльності.

Основними завданнями курсу є:

- формування розуміння передумов, основних етапів і закономірностей становлення та розвитку дизайну;

- розкриття взаємозв'язку розвитку дизайну з художніми, соціокультурними, технологічними та виробничими процесами;
- ознайомлення з основними теоретичними концепціями, стильовими напрямками та школами дизайну;
- вивчення творчого доробку провідних представників українського та світового дизайну;
- формування здатності аналізувати й використовувати історичний досвід дизайну в сучасній проєктній діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати**:

- основні етапи та періодизацію історії дизайну;
- передумови виникнення та закономірності розвитку дизайну;
- основні види, напрями та стильові тенденції дизайну;
- провідні школи дизайну та особливості їхніх концепцій;
- творчість визначних представників українського та світового дизайну;
- особливості становлення та розвитку дизайну в Україні;
- взаємозв'язки дизайну з мистецтвом, архітектурою, технологіями, виробництвом і соціокультурними процесами.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **вміти**:

- визначати та характеризувати основні етапи розвитку дизайну;
- розрізняти й аналізувати основні стильові напрями та школи дизайну;
- визначати характерні ознаки дизайнерських об'єктів різних історичних періодів;
- аналізувати дизайн-об'єкти в історичному, художньому та соціокультурному контекстах;
- працювати з аналогами та прототипами дизайнерських виробів і проєктів;
- використовувати історичний досвід, стильові закономірності та здобутки українського і світового дизайну у власній проєктній діяльності.

Компетентності та результати навчання, яких набувають здобувачі освіти внаслідок вивчення навчальної дисципліни (шифри та зміст компетентностей та програмних результатів навчання вказано відповідно до ОПП «Графічний дизайн»)

Шифр та назва компетентності	Шифр та назва програмних результатів навчання
ЗК7. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.	ПРН13. Знати надбання національної та всесвітньої культурно-мистецької спадщини, розвивати екокультуру засобами дизайну.

ЗК9. Здатність зберігати та примножувати мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя	ПРН14. Використовувати у професійній діяльності прояви української ментальності, історичної пам'яті, національної самоідентифікації та творчого самовираження; застосовувати історичний творчий досвід, а також успішні українські та зарубіжні художні практики.
СК5. Здатність застосовувати знання історії українського і зарубіжного мистецтва та дизайну в художньо-проектній діяльності.	ПРН15. Розуміти українські етнокультурні традиції у стильових вирішеннях об'єктів дизайну, враховувати регіональні особливості етнотдизайну у мистецьких практиках.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	3		
Семестр	5		
Кількість кредитів ЄКТС	3		
Аудиторні навчальні заняття		денна форма	заочна форма
	лекції	14 (в годинах)	2 (в годинах)
	семінари	28 (в годинах)	6 (в годинах)
Самостійна робота		48 (в годинах)	82 (в годинах)
Форма підсумкового контролю	екзамен (в годинах)		

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Пререквізити	Постреквізити
Історія мистецтв	Дизайн-проектування
	Комп'ютерний дизайн у графіці
	Кваліфікаційна робота

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік тем лекційного матеріалу

Тема 1. Вступ. Дизайн як проєктна діяльність: поняття, види та функції (2 год).

Поняття дизайну та основні підходи до його визначення. Передумови виникнення дизайну як професійної діяльності. Дизайн у системі художньо-проектної культури. Основні функції дизайну. Види дизайну: промисловий, графічний, дизайн середовища, дизайн одягу, цифровий дизайн. Графічний дизайн як засіб візуальної комунікації. Основні етапи розвитку дизайну та принципи його історичної періодизації (1; 3; 5; 8; 10; 11; 42).

Тема 2. Передумови становлення дизайну: від промислової революції до модерну (2 год).

Промислова революція та зміни у виробництві предметного середовища. Всесвітні промислові виставки XIX століття та проблема співвідношення мистецтва і промисловості. Перші теоретичні концепції дизайну. Джон Раскін та його погляди на мистецтво, ремесло і виробництво. Вільям Морріс і рух «Мистецтва і ремесла»: теорія та практика. «Червоний будинок». Видавнича діяльність Морріса, книжковий дизайн, орнамент і типографіка. Модерн у європейському дизайні. Чарльз Ренні Макінтош, Анрі ван де Вельде. Розвиток плаката, книжкової та рекламної графіки на межі XIX–XX століть (1; 3; 5; 8; 10; 11).

Тема 3. Модернізм, художній авангард і становлення функціонального дизайну на початку XX століття (2 год).

Передумови становлення функціоналізму в Європі та США. Чиказька школа та органічна архітектура Френка Ллойда Райта. Німецький Веркбунд та ідея взаємодії мистецтва, промисловості й проектування. Пітер Беренс і AEG: формування комплексного підходу до корпоративної ідентичності. Художній авангард початку XX століття та його вплив на дизайн. (1; 3; 5; 8; 10; 11).

Тема 4. Баухауз і формування модерністської моделі дизайну (2 год).

Заснування та основні етапи діяльності Баухаузу. Вальтер Гропіус і концепція єдності мистецтва, ремесла, технології та проектування. Структура й принципи навчального процесу. Йоганнес Іттен, Василь Кандинський, Пауль Клее, Ласло Могой-Надь, Герберт Байєр, Марсель Брейєр, Людвіг Міс ван дер Рое. Формоутворення, колір, композиція та експеримент у педагогічній системі Баухаузу. Типографіка, фотографія, плакат і рекламна графіка. Герберт Байєр та розвиток функціональної типографіки. Значення Баухаузу для становлення сучасного дизайну та професійної дизайнерської освіти **(1; 3; 5; 8; 10; 11; 19; 22; 30; 35).**

Тема 5. Дизайн першої половини XX століття: європейські та американські моделі розвитку (2 год).

ВХУТЕМАС–ВХУТЕІН і експериментальна модель художньо-проектної освіти. Олександр Родченко, Ель Лисицький, Володимир Татлін. Конструктивістський плакат, фотомонтаж, книжкова графіка та типографічні експерименти. Ар-деко та його прояви в предметному і графічному дизайні. Розвиток дизайну у США. Стримлайн і становлення професії промислового дизайнера. Реймонд Лоуї, Генрі Дрейфус. Реклама та масова візуальна комунікація 1920–1940-х років. Особливості розвитку дизайну в умовах масового виробництва **(1; 3; 5; 8; 10; 11).**

Тема 6. Дизайн другої половини XX століття: від функціоналізму до постмодернізму (2 год).

Повоєнний дизайн у Європі та США. Ульмська школа дизайну та розвиток системного проектування. Дизайн Braun і Дітер Рамс. Італійський дизайн та Olivetti. Швейцарський міжнародний стиль і становлення системного підходу до графічної комунікації. Модульна сітка, функціональна типографіка та фотографія. Ян Чихольд, Йозеф Мюллер-Брокманн, Макс Білл. Американський графічний дизайн: Пол Ренд, Сол Басс. Корпоративна айдентика та розвиток візуальних систем. Поп-культура і поп-дизайн. Радикальний дизайн та антидизайн. Постмодернізм. Memphis. Трансформація принципів модерністського дизайну в другій половині XX століття **(1; 3; 5; 8; 10; 11).**

Тема 7. Український дизайн та основні тенденції розвитку дизайну наприкінці XX – на початку XXI століття (2 год).

Історичні передумови формування українського дизайну. Взаємозв'язки народного, декоративного, образотворчого мистецтва та професійного проектування. Український авангард і його значення для розвитку візуальної культури. Становлення професійної дизайнерської освіти в Україні. Основні осередки та школи українського дизайну. Український плакат, книжковий дизайн, шрифтова культура та графічна комунікація. Розвиток українського дизайну після 1991 року. Сучасний український графічний дизайн у міжнародному контексті. Цифрова трансформація дизайну наприкінці XX – на

початку ХХІ століття. Айдентика, цифрові медіа та нові форми візуальної комунікації (1; 3; 5; 8; 10; 11).

Зміст семінарських занять

Тема 1. Дизайн як проєктна діяльність: поняття, види та функції (на основі представленого теоретичного матеріалу, здобувачі мають підготувати відповіді на наступні питання: 1) Основні поняття та визначення дизайну; 2) Передумови становлення дизайну як професійної діяльності; 3) Основні види та функції дизайну; 4) Місце графічного дизайну в системі дизайнерської діяльності; 5) Візуальна комунікація як сфера графічного дизайну).

Тема 2. Промислова революція та передумови становлення дизайну (на основі представленого теоретичного матеріалу, здобувачі мають підготувати відповіді на наступні питання: 1) Вплив промислової революції на формування предметного середовища; 2) Ремісничче та промислове виробництво ХІХ ст.; 3) Всесвітня промислова виставка 1851 р. та її значення для становлення дизайну; 4) Перші теоретичні погляди на взаємодію мистецтва і промисловості; 5) Джон Раскін та його погляди на мистецтво, ремесло і виробництво).

Тема 3. Вільям Морріс і рух «Мистецтва і ремесла» (на основі представленого теоретичного матеріалу, здобувачі мають підготувати відповіді на наступні питання: 1) Передумови виникнення та основні принципи руху Arts and Crafts; 2) Вільям Морріс: теоретичні погляди та дизайнерська практика; 3) «Червоний будинок» і концепція синтезу мистецтв; 4) Орнамент у творчості Вільяма Морріса; 5) Видавнича діяльність Kelmscott Press; 6) Значення творчості Вільяма Морріса для розвитку дизайну).

Тема 4. Модерн і формування нової мови графічного дизайну (на основі представленого теоретичного матеріалу, здобувачі мають підготувати відповіді на наступні питання: 1) Особливості модерну в європейському дизайні; 2) Національні варіанти стилю модерн; 3) Чарльз Ренні Макінтош і Школа Глазго; 4) Анрі ван де Вельде та концепція цілісного художнього середовища; 5) Плакат як форма візуальної комунікації доби модерну; 6) Особливості книжкової графіки, шрифту й орнаменту модерну).

Тема 5. Функціоналізм і становлення корпоративної ідентичності (на основі представленого теоретичного матеріалу, здобувачі мають підготувати відповіді на наступні питання: 1) Передумови формування функціоналізму на початку ХХ ст.; 2) Німецький Веркбунд: мета, принципи та значення для розвитку дизайну; 3) Пітер Беренс як архітектор, промисловий і графічний дизайнер; 4) Співпраця Пітера Беренса з компанією AEG; 5) Фірмовий знак, реклама та друкована продукція AEG; 6) AEG як один із ранніх прикладів комплексної корпоративної ідентичності).

Тема 6. Художній авангард та його вплив на графічний дизайн (на основі представленого теоретичного матеріалу, здобувачі мають підготувати відповіді на наступні питання: 1) Кубізм і футуризм та їхній вплив на трансформацію художньої форми; 2) Супрематизм і геометризація візуальної мови; 3) Конструктивізм та його основні принципи; 4) De Stijl: композиція, колір і геометрична структура; 5) Фотомонтаж як засіб графічної комунікації; 6) Експерименти зі шрифтом і типографікою та їхній вплив на графічний дизайн XX ст.).

Тема 7. Баухауз: нова модель дизайну та дизайнерської освіти (на основі представленого теоретичного матеріалу, здобувачі мають підготувати відповіді на наступні питання: 1) Історія створення та основні етапи діяльності Баухаузу; 2) Вальтер Гропіус і концепція школи; 3) Особливості навчального процесу та пропедевтичного курсу; 4) Йоганнес Іттен, Пауль Клее та Василь Кандинський: форма, композиція і колір; 5) Ласло Могой-Надь: фотографія, фотомонтаж і нові медіа; 6) Герберт Байер: типографіка та графічний дизайн; 7) Вплив Баухаузу на дизайн і дизайнерську освіту XX–XXI ст.).

Тема 8. Конструктивізм, ВХУТЕМАС і графічні експерименти 1920-х років (на основі представленого теоретичного матеріалу, здобувачі мають підготувати відповіді на наступні питання: 1) ВХУТЕМАС–ВХУТЕІН як модель художньо-проектної освіти; 2) Взаємозв'язок мистецтва, виробництва та проектування; 3) Олександр Родченко: плакат, фотографія, реклама і книжковий дизайн; 4) Ель Лисицький: типографіка, книга та виставковий дизайн; 5) Володимир Татлін і принципи конструктивізму; 6) Особливості конструктивістської композиції, фотомонтажу та типографіки).

Тема 9. Графічний дизайн 1920–1940-х років: ар-деко, реклама та масова комунікація (на основі представленого теоретичного матеріалу, здобувачі мають підготувати відповіді на наступні питання: 1) Основні стильові особливості ар-деко; 2) Ар-деко в графічному та предметному дизайні; 3) Розвиток рекламного плаката 1920–1930-х рр.; 4) Формування масової візуальної культури та рекламної комунікації; 5) Розвиток журнальної і книжкової графіки; 6) Взаємодія фотографії та типографіки).

Тема 10. Швейцарський міжнародний стиль і функціональна типографіка (на основі представленого теоретичного матеріалу, здобувачі мають підготувати відповіді на наступні питання: 1) Передумови виникнення швейцарського міжнародного стилю; 2) Основні принципи Swiss Style; 3) Модульна сітка як засіб організації графічної композиції; 4) Шрифт без зарубок і принципи функціональної типографіки; 5) Ян Чихольд і «Нова типографіка»; 6) Йозеф Мюллер-Брокманн: плакат і модульна система; 7) Вплив швейцарської школи на сучасний графічний дизайн).

Тема 11. Дизайн 1950–1970-х років: корпоративна айдентика, реклама та масова культура (на основі представленого теоретичного матеріалу, здобувачі мають підготувати відповіді на наступні питання: 1) Ульмська школа дизайну та системний підхід; 2) Braun і принципи функціонального дизайну; 3) Olivetti: взаємодія предметного та графічного дизайну; 4) Пол Ренд і розвиток американської корпоративної айдентики; 5) Сол Басс: графічний дизайн, айдентика та кінографіка; 6) Поп-культура та її вплив на графічний дизайн і рекламу; 7) Формування систем корпоративної візуальної ідентичності).

***Завдання для самостійної роботи 1.** Здобувачі мають виконати проєкт на тему: «Редизайн історичного логотипу». Необхідно обрати відомий історичний логотип, дослідити історію його створення, авторство та стилістичний контекст; проаналізувати основні візуальні характеристики (шрифт, колір, символіку, композицію) та визначити закладену в ньому ідею. На основі проведеного аналізу виконати сучасну інтерпретацію логотипу, зберігши його візуальну ідентичність та впізнаваність і адаптувавши до сучасних вимог графічного дизайну. Результати представити у формі презентації, що містить оригінальний логотип, його короткий історико-візуальний аналіз, авторський редизайн та обґрунтування запропонованих змін.*

Тема 12. Постмодернізм та експериментальний графічний дизайн (на основі представленого теоретичного матеріалу, здобувачі мають підготувати відповіді на наступні питання: 1) Передумови кризи модерністської моделі дизайну; 2) Радикальний дизайн та антидизайн; 3) Група Memphis і творчість Еttore Sottsass; 4) Основні принципи постмодернізму в дизайні; 5) Трансформація модерністської графічної мови; 6) Експериментальна типографіка та нові принципи композиції; 7) Вплив постмодернізму на графічний дизайн кінця XX ст.).

Тема 13. Становлення та розвиток дизайну в Україні (на основі представленого теоретичного матеріалу, здобувачі мають підготувати відповіді на наступні питання: 1) Історичні передумови формування українського дизайну; 2) Вплив народного й декоративного мистецтва на українську проєктну культуру; 3) Український авангард і його місце в історії дизайну; 4) Розвиток українського плаката та книжкової графіки; 5) Становлення професійної дизайнерської освіти в Україні; 6) Основні центри та школи українського дизайну; 7) Особливості розвитку українського дизайну у XX ст.).

Тема 14. Сучасний український графічний дизайн у світовому контексті (на основі представленого теоретичного матеріалу, здобувачі мають підготувати відповіді на наступні питання: 1) Основні тенденції розвитку українського дизайну після 1991 р.; 2) Сучасна українська школа графічного дизайну; 3) Український плакат, книжковий дизайн і типографіка; 4) Айдентика та брендинг у сучасному українському дизайні; 5) Цифрові технології та трансформація

професії графічного дизайнера; 6) Український графічний дизайн у міжнародному культурному просторі; 7) Перспективні напрями розвитку українського графічного дизайну).

Завдання для самостійної роботи 2. Здобувачі мають підготувати аналітичну доповідь-презентацію на тему: «Сучасний український дизайнер / дизайн-студія: творча концепція та візуальна мова». Необхідно представити основні напрями діяльності обраного дизайнера або дизайн-студії, охарактеризувати особливості творчої концепції та візуальної мови, проаналізувати конкретні реалізовані проєкти й визначити їхнє місце в контексті сучасного українського дизайну. 2–3 хвилини на представлення одного дизайнера і 2–3 ключових проєктів. Ще кращий варіант — виконання у парах.

Зміст самостійної роботи студентів

Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни «Історія дизайну»

Найменування видів робіт	Розподіл годин	
	денна форма	заочна форма
Самостійна робота, год, у т.ч.:	48	82
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	14	34
Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	10	-
Підготовка звітів з практичних робіт	-	-
Підготовка до поточного контролю	10	22
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	14	26

ПОЛІТИКА КУРСУ

Коротко, з покликанням на відповідну нормативну базу УКД, висвітлити питання:¹

1) щодо системи поточного і підсумкового контролю

Організація поточного та підсумкового семестрового контролю знань студентів, проведення практик та атестації, переведення показників академічної успішності за 100-бальною шкалою в систему оцінок за національною шкалою здійснюється згідно з “Положенням про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти”. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

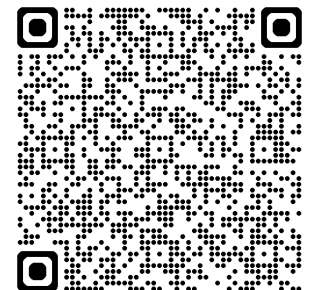
2) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

3) щодо відпрацювання пропущених занять

Згідно “Положення про організацію освітнього процесу” здобувач допускається до семестрового контролю з **конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену, диференційованого заліку)**, якщо він виконав усі види робіт, передбачені на семестр навчальним планом та силабусом/робочою програмою навчальної дисципліни, підтвердив опанування на мінімальному рівні результатів навчання (отримав ≥ 35 бали), відпрацював визначені індивідуальним навчальним планом всі лекційні, практичні, семінарські та лабораторні заняття, на яких він був відсутній. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

4) щодо дотримання академічної доброчесності

“Положення про академічну доброчесність” закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, позитивного, сприятливого, доброчесного освітнього і наукового середовища, професійної діяльності та професійного спілкування спільноти Університету, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#). Ознайомитись з “Політикою академічної доброчесності” - за [покликанням](#).

¹ зміст пунктів може редагуватись з огляду на особливості курсу

5) щодо використання штучного інтелекту

“Положення про академічну доброчесність” визначає політику щодо використання технічних засобів на основі штучного інтелекту в освітньому процесі. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).² “Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації та фальсифікації академічних творів” містить рекомендації щодо використання в академічних текстах генераторів на основі штучного інтелекту. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#). Під час вивчення навчальної дисципліни «Історія дизайну» можуть використовувати інструменти ШІ:

1. для пошуку, систематизації та структурування інформації про історичні етапи розвитку дизайну, дизайнерські школи, стильові напрями, персоналії та знакові об'єкти дизайну з обов'язковою перевіркою отриманої інформації за науковими й іншими достовірними джерелами;
2. для підготовки структури доповідей, презентацій та інших навчальних матеріалів із подальшим самостійним опрацюванням їх змісту здобувачем;
3. для допоміжного аналізу візуальних характеристик творів і об'єктів дизайну, зокрема композиції, форми, кольору, типографіки, орнаменту, стилістичних ознак та засобів візуальної комунікації;
4. для пошуку ідей та формування варіантів концепції під час виконання творчих завдань, зокрема редизайну історичного логотипу, за умови самостійного прийняття здобувачем остаточного проєктного рішення та його обґрунтування;
5. для створення допоміжних візуалізацій, мудбордів, референсів та ілюстративних матеріалів до навчальних презентацій і проєктів із зазначенням використання ШІ у випадках, коли згенеровані матеріали є складовою представленої роботи;
6. для порівняння історичних і сучасних дизайнерських рішень, виявлення їхніх формальних і стилістичних особливостей та підготовки матеріалу для подальшого самостійного аналізу;
7. для редагування, мовного вдосконалення та перекладу власних текстів, а також структурування зібраного здобувачем матеріалу.

Використання штучного інтелекту не повинно підміняти самостійну навчальну, аналітичну та творчу діяльність здобувача. Згенеровані ШІ відомості про авторство, датування, історію створення об'єктів дизайну, назви творів, дизайнерські школи та інші фактичні дані мають бути перевірені за достовірними джерелами. Матеріали, згенеровані ШІ, не можуть подаватися як історичні зображення, оригінальні твори чи документальні джерела. Під час усного захисту самостійної роботи здобувач повинен уміти пояснити використані матеріали та аргументувати власні висновки й проєктні рішення незалежно від того, чи застосовувалися під час підготовки роботи інструменти штучного інтелекту.

6) щодо використання технічних засобів в аудиторії та правила комунікації

² визначається політика використання ШІ в навчальній дисципліні - дозволене/заборонене, правила використання

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). На гаджетах повинен бути активований режим «без звуку» до початку заняття. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо, крім виробничої необхідності. Під час виконання заходів контролю використання гаджетів заборонено (за винятком, коли це передбачено умовами його проведення). У разі порушення цієї заборони результат анулюється без права перескладання. Ознайомитись з відповідним документом можна за [посиланням](#).

Комунікація відбувається через електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle.

7) щодо зарахування результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти

Процедури визнання результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти визначаються «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти». Ознайомитись з документом можна за [посиланням](#).³

Під час вивчення навчальної дисципліни «Історія дизайну» студентам надається можливість перерахування неформальної освіти. До прикладу, із запропонованого переліку можна пройти сертифіковані (безкоштовні) курси на освітніх платформах, відтак сертифікат, який отримали під час навчання, – є підтвердженням засвоєння студентом окремих тем, що включені у зміст дисципліни.

№ п/п	Перелік сертифікованих (безкоштовних) онлайн-курсів	Перелік тем, які можуть бути перераховані (за умови наявності сертифіката на ім'я та прізвище студента/студентки)
1.	<u>Історія українського дизайну</u>	• «Український торговий знак» • «Шрифтовий дизайн», «Етикетки та пакування»
2.	<u>Основи дизайну, creative practice</u>	• «Основи стилістики та дизайн-процесу»

³ визначається перелік електронних та інших ресурсів та умови перерахування

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни застосовується комплекс методів для організації навчання студентів з метою розвитку їх логічного та абстрактного мислення, творчих здібностей, підвищення мотивації до навчання та формування особистості майбутнього фахівця.

Програмний результат навчання	<u>Метод навчання</u>	<u>Метод оцінювання</u>
ПРН13. Знати надбання національної та всесвітньої культурно-мистецької спадщини, розвивати екокультуру засобами дизайну.	словесні методи (лекція, пояснення, навчальна дискусія); наочні методи (демонстрація та аналіз візуальних матеріалів, мультимедійна презентація); аналітичні методи	усне опитування; оцінювання участі в семінарських обговореннях і дискусіях; оцінювання виконання
ПРН14. Використовувати у професійній діяльності прояви української ментальності, історичної пам'яті, національної самоідентифікації та творчого самовираження; застосовувати історичний творчий досвід, а також успішні українські та зарубіжні художні практики.	(історико-порівняльний та візуальний аналіз об'єктів дизайну, аналіз творчості дизайнерів і дизайнерських шкіл); інтерактивні методи (дискусія, обговорення, презентація результатів самостійної роботи); практично-творчі методи (виконання індивідуальних аналітичних і творчих завдань).	індивідуальних аналітичних і творчих завдань; оцінювання доповідей-презентацій та результатів самостійної роботи; підсумковий контроль — екзамен.
ПРН15. Розуміти українські етнокультурні традиції у стильових вирішеннях об'єктів дизайну, враховувати регіональні особливості етнودизайну у мистецьких практиках.		

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНІ РЕСУРСИ

Для вивчення навчальної дисципліни «Історія дизайну» необхідно:

1. проектор для демонстрації презентацій, історичних фотографій, архівних матеріалів, зразків графічного, промислового, предметного та цифрового дизайну;

2. комп'ютер або ноутбук із доступом до мережі Інтернет для роботи з електронними каталогами, цифровими архівами, музейними колекціями та спеціалізованими ресурсами з історії дизайну;
3. програмне забезпечення для перегляду та аналізу графічних матеріалів, зокрема Adobe Photoshop, Adobe Illustrator або аналогічні програми, для виконання практичних завдань з аналізу історичних і сучасних дизайнерських об'єктів;
4. доступ до онлайн-архівів, музейних та галерейних колекцій, цифрових бібліотек і спеціалізованих платформ з історії мистецтва та дизайну для дослідження творів і творчості видатних дизайнерів та дизайнерських шкіл;
5. доступ до електронних наукових баз даних і фахових видань для пошуку наукової літератури, статей, монографій та інших джерел з історії, теорії та практики дизайну;
6. книги, альбоми, каталоги виставок та інші друковані й електронні видання, що входять до програми навчальної дисципліни;
7. зразки або репродукції творів дизайну різних історичних періодів, стилів і напрямів для проведення порівняльного мистецтвознавчого та дизайн-аналітичного дослідження;
8. засоби для підготовки та демонстрації студентських презентацій, дослідницьких проєктів, хронологічних схем і візуальних матеріалів з історії дизайну.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Вид	Зміст	% від загальної оцінки	Бал	
			мін	макс
Поточні контрольні заходи	всього	60	35	60
Підсумкові контрольні заходи	екзамен	40	25	40
Всього:	-	100	60	100

Процедура проведення контрольних заходів, а саме поточного контролю знань протягом семестру та підсумкового семестрового контролю, регулюється «Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів».

Фіксація **поточного** контролю здійснюється в “Електронному журналі обліку успішності академічної групи” на підставі чотирибальної шкали – “2”; “3”; “4”; “5”. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За

результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Критерії оцінювання:

«незадовільно»	володіє навчальним матеріалом фрагментарно, відтворює лише окремі факти, поняття, імена та явища з історії дизайну; допускає суттєві помилки у визначенні історичних періодів, стилів, напрямів, дизайнерських шкіл та авторства; не може самостійно встановлювати зв'язки між явищами, аналізувати об'єкти дизайну та аргументувати власні висновки; має труднощі із застосуванням професійної термінології;
«задовільно»	володіє основним навчальним матеріалом і відтворює його переважно на репродуктивному рівні; знає основні етапи розвитку дизайну, стилі, напрями, школи та провідні постаті, однак допускає неточності; за допомогою викладача може аналізувати й порівнювати об'єкти дизайну, визначати їх характерні ознаки, встановлювати основні історико-культурні зв'язки та формулювати висновки;
«добре»	достатньо повно володіє навчальним матеріалом, правильно використовує основні поняття й професійну термінологію; самостійно характеризує основні етапи, стилі, напрями та школи дизайну, аналізує й порівнює об'єкти та творчість дизайнерів; установлює взаємозв'язки між розвитком дизайну та історико-культурними процесами; аргументує власні висновки та здатний застосовувати набуті знання під час виконання аналітичних і творчих завдань. Окремі неточності не впливають на загальну правильність відповіді;
«відмінно»	системно й ґрунтовно володіє навчальним матеріалом, вільно оперує професійною термінологією; самостійно аналізує, порівнює та інтерпретує явища й об'єкти дизайну в історико-культурному контексті; аргументовано визначає характерні ознаки стилів, напрямів і дизайнерських шкіл, установлює причинно-наслідкові зв'язки та формулює обґрунтовані висновки; критично працює з джерелами й візуальним матеріалом, демонструє самостійність суджень та творчо застосовує набуті знання у практичних і проєктних завданнях.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів), без права перездачі. Відпрацьоване лекційне заняття в електронному журналі позначається літерою «в».

До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру. За результатами підсумкового контролю (диференційований залік/екзамен) студент може отримати 40 балів. Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не здали екзамен/диференційований залік і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно з **Шкалою оцінювання знань за ЄКТС**) і є сумою балів отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %	Шкала ECTS
Національна диференційована шкала		
Відмінно	90 – 100	A
Добре	83 – 89	B
	75 – 82	C
Задовільно	67 – 74	D
	60 – 66	E
Незадовільно	35 – 59	FX
	0 – 34	F
Національна недиференційована шкала		
Зараховано	60 – 100	-
Не зараховано	0 – 59	-

Студенти, які не з'явилися на екзамен без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література:

1. Білодід Ю.М., Поліщук О.П. Основи дизайну: навч. посіб. Київ: ПАРАПАН, 2004. 240 с.
2. Вайт А. В. Основи графічного дизайну. 3-тє вид. Київ: ArtHuss, 2023. 232 с.
3. Вітворд Ф. Баугауз (Світ мистецтва). Київ: Arthuss, 2025. 216 с.*
4. Геллер С., Кваст С. Графічні стилі: від вікторіанців до хіпстерів. Київ: Arthuss, 2019. 296 с.*
5. Гервас О.Г. Історія дизайну, науки і техніки. Навчально-методичний посібник. Умань: ФОП Жовтий О.О., 2015. 150 с.
6. Даниленко В.Я. Дизайн: підручник для студентів ВНЗ, які навчаються за спец. «Дизайн». Харків: ХДАДМ, 2003. 320 с.
7. Даниленко В.Я. Дизайн України у світовому контексті художньо-проектної культури: монографія. Харків: ХДАДМ: Колорит, 2005. 243 с.
8. Даниленко В.Я. Основи дизайну: навч. посіб. Київ: ІЗИН, 1996. 92 с.
9. Дизайн і ергономіка. Терміни та визначення: ДСТУ 3899-99. Київ: Держстандарт України, 1999. 33 с.
10. Ейрі Д. Лого Дизайн Любов: посібник зі створення довершеної айдентики бренду. Київ: ArtHuss, 2024. 232 с.
11. Косів В. М. Українська ідентичність у графічному дизайні 1945–1989 років: монографія. Київ: Родовід, 2019. 480 с.
12. Лаптон Е., Філліпс Дж. К. Графічний дизайн. Нові основи: монографія. Київ: Arthuss, 2020. 262 с.*
13. Мюллер-Брокманн Й. Сіткові системи в графічному дизайні: посібник із візуальної комунікації для графічних дизайнерів, верстальників і 3D-дизайнерів. Київ: ArtHuss, 2025. 178 с.
14. Нариси з історії українського дизайну ХХ століття: збірник статей / за заг. ред. М.І. Яковлева. Київ: Фенікс, 2012. 256 с.
15. Удріс-Бородавко І.М. Графічний дизайн з українським обличчям. Київ: Arthuss, 2023. 206 с.*
16. Удріс І.М., Школяр А.В. Нариси з історії зарубіжного дизайну. Новий та новітній час: навч. посіб. Кривий Ріг, 2008. 251 с.
17. Шумега С.С. Дизайн. Історія зародження та розвитку дизайну. Історія дизайну меблів та інтер'єру: навч. посіб. Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2007. 324 с.*

Допоміжна:

18. Адамс Ш. Як дизайн спонукає нас думати. Київ: Arthuss, 2022. 256 с.*
19. Бондар Л. INTERIOR DESIGN IN UKRAINE. Дизайн інтер'єру в Україні. Інтер'єрні рішення в комерційних приміщеннях. Київ: Arthuss, 2020. 304 с.
20. Бразелл Д., Девіс Д. Як зрозуміти ілюстрацію. Київ: Arthuss, 2019. 208 с.
21. Етвуд Р. Життя в кольорі. Київ: Arthuss, 2020. 272 с.
22. Іттен Й. Елементи образотворчого мистецтва: Навчальне видання щоденника. Київ: Arthuss, 2023. 168 с.
23. Іттен Й. Мистецтво кольору: Суб'єктивний досвід і об'єктивне пізнання як шлях до мистецтва. Київ: Arthuss, 2022. 96 с.
24. Іттен Й. Наука дизайну та форми. Вступний курс, який я викладав у Баухаузі та інших школах: монографія. Київ, 2021. 136 с.
25. Легенький Ю.Г. Український модерн: монографія. Київ: НМАУ ім. П.І. Чайковського. 2004. 304 с.
26. Ліббі С. Жінки в дизайні: монографія. Київ: Arthuss, 2021. 176 с.
27. Матоліч І.Я. Баугауз-стиль у графічному дизайні. Концептуальні проблеми розвитку сучасної гуманітарної та прикладної науки. VI Всеукраїнський науково-практичний симпозіум, УКД, Івано-Франківськ, 14.05.2021 р. С. 147–150.
28. Матоліч І.Я. Дизайн-освіта в період війни. Інформаційні технології в культурі, мистецтві, освіті, науці, економіці та бізнесі. Міжнародна науково-практична конференція, КНУКІМ, Київ. 20-21.04.2023 р.
29. Матоліч І.Я. Особливості діяльності студії графічного дизайну «Брендарі» (м. Івано-Франківськ). Культура і мистецтво: сучасний науковий вимір. VI Всеукраїнська науково-практична конференція молодих вчених, аспірантів та магістрантів, НАКККІМ, Київ, 03.11.2022 р., С. 18.
30. Матоліч І.Я. Робота дизайнера в умовах війни. Традиції та інновації в сучасному дизайні. Всеукраїнська науково-практична конференція, УКД, Івано-Франківськ. 25.04.2023 р.
31. Матоліч І. Я. Роль дизайнера у формуванні культурного простору. 100 років сучасності: ідеї Баугауз та українського конструктивізму у сучасному дизайні та дизайн-освіті. Всеукраїнська науково-практична конференція, Київ: КНУКІМ, 2-3 квіт. 2020 р., С. 128–133.
32. Матоліч І.Я., Неміш О.Б. Інновації в сучасному графічному дизайні. Актуальні проблеми розвитку українського та зарубіжного мистецтва: культурологічний, мистецтвознавчий, педагогічний аспекти. VIII Міжнародна науково-практична конференція з проблем розвитку українського та заруб. мистецтва, Луцьк. 16-18. черв. 2023 р.
33. Норман А. Дональд. Емоційний дизайн: Чому ми любимо (або ненавидимо) речі довкола нас. Київ: Arthuss, 2019. 304 с.
34. Олійник О.П. Теорії та концепції дизайну. Київ: Олді-плюс. 2020. 256 с.
35. Патер Р. Політика дизайну. Київ: Arthuss, 2021. 192 с.

36. Суджич Д. Ю-Баугауз, Ю-Ютуб: Абетка сучасного світу: монографія. Київ: Arthuss, 2021. 336 с.
37. Dmytro Avramenko, Mariia Nazarchuk, Nataliia Hiliazova, Iryna Matolich, Mariia Yefimova, Mariya Markovych. Design as a Form of Creativity in the Modern World. The International Journal of Designed Objects. Vol. 16. August 12, 2022.
38. Droste M. Bauhaus. Taschen. 2019. 552 s.
39. I.Ya. Matolich, I.V. Hrebeniuk, G.M. Kukhar. Design-education in the period of war. International scientific conference «Development of culture and art in the war and post-war periods» : conference proceedings (September 6–7, 2023, Wloclawek, the Republic of Poland). Riga, Latvia: «Baltija Publishing», 2023. P. 87-90.
40. Fiell Charlotte i Fiel. Mackintosh. Taschen. 2017. 96 s.
41. Todd Pamela. William Morris. Thames and Hudson. 2012. 192 s.
42. Yurchenko, I., Milchevych, S., Maydanets-Bargylevych, O., Matolich, I., & Osadcha, A. Ethno-Artistic Tradition as a Source of Shaping in Modern Design. *New Design Ideas*. Vol. 10. No 2 (2026). PP. 650–668.

Інтернет-ресурси:

43. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В.О. Сухомлинського: веб сайт. URL: www.dnpb.gov.ua/ (дата звернення: 17.08.2026).
44. Історія дизайну логотипів + Тест: веб сайт. URL: <https://liberty.ua/library/evolyutsiya-logotypiv> (дата звернення: 17.08.2026).
45. Національна бібліотека України імені В.В. Вернадського: веб сайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/> (дата звернення: 17.08.2026).
46. Телегіна Т. Коротка історія промислового дизайну України: веб сайт. URL: <http://maino-design.com.ua/kоротка-istoriya-promislovogo-dizajnu-ukra%D1%97ni/> (дата звернення: 17.08.2026).
47. Bauhaus-Archiv / Museum für Gestaltung: вебсайт. URL: <https://www.bauhaus.de/> (дата звернення: 17.08.2026).
48. The Museum of Modern Art (MoMA): вебсайт. URL: <https://www.moma.org/> (дата звернення: 17.08.2026).
49. Cooper Hewitt, Smithsonian Design Museum: вебсайт. URL: <https://www.cooperhewitt.org/> (дата звернення: 17.08.2026).

* – джерело наявне в бібліотеці УКД